

A szépesdaróci antonita templom

2009 július 15. Flag

Szöveg méret

90

Mentés

-
-
-

- [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejtőzködő Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Lőcsétől tíz kilométerre nyugatra, a Szepesség szívében, a régi poprádi országút mentén fekvő kisközségnek, Darócnak (Dravce) alig hatszáz lakója van. Szlovákok mellett lengyelek is élnek itt, az utolsó magyarok az 1940-es években hagyták el a falut. Az élesen kanyarodó út mellett, dombtetőn álló templom inkább azokat az utazókat állítja meg, akik mélyebben érdeklődnek a régmúlt története és tanúi iránt.

A község egyike a tatárjárás előtti keletkezett irtványtelepüléseknek, amelyeknek fejszés-fegyveres szolgálai a Hernád völgyében északra vezető hadi utat, illetve a lengyel határ felőli országkaput vigyázták. Daróc neve 1263-ban tűnik fel királyi erdőbirtok részeként mint gyepvédő hely. 1282-ben IV. (Kun) László „Drauch” falut a görög Heliás (Illés) comesnek – a tatárdúlás embervesztését németek betelepítésével pótló Jordán szepesi gróf fiának, a Görgey-család részének – adományozza. Hat évvel később említik a falu új templomát, Szent Antal ispotályosainak klostromával együtt. E betegápoló szerzetesrend a XI. században szerveződött, amikor Európában járványszerűen elterjedt a Szent Antal tűzének nevezett gyulladásszerű betegség (erysipelas, népies nevén orbánc). Az eleinte laikusokból álló szerzetesközségét 1095-ben II. Orbán pápa hagyta jóvá. A rend tagjai fekete öltözetet viseltek, rajta fehér kereszttel, amely eleinte szvasztikát, később T formájú, úgynevezett Antal-keresztet formázott. A Szent Ágoston regulát követő testvérület kórházakat, menhelyeket tartott fenn, és – mint a korabeli ispotályos lovagrendek – fegyveres szolgálatot is teljesített. A daróci antonita barátoknak, illetve a templom mellett állt rendházuknak 1523-ban VII. Kelemen pápa alamizsnajuttatásra adott engedélyt, ám 1535-ben a község már a Berzeviczyek birtoka, akiknek a klostrom a kórházzal együtt eladta kéregetési jogát is. Az örökösökkel még 1656-ban is pereskedett emiatt a szepesi prépostság a kassai bíróságon.

Az eredetileg Remete Szent Antal oltalmába ajánlott templomot a középkorban újrakeresztelték Szent Erzsébet tiszteletére. Barokk főoltára az Árpád-házi szent királyleányt ábrázolja. A többi oltár a gótika korában készült. Maga a templom torony nélküli, teremszerű épület, keleten egyenes harántfalban végződik szentéllyel, körös-körül feltűnően maszszív támpillérekkel. E külső gyámok aligha csak a boltozat oldalnyomását hivatottak ellentámasztani, a nyugati oromfal két hatalmas, három lépcsőben elreugró pillére ugyanis szinte erdőjelleget kölcsönöz a kőfallal kerített templomnak. A tágas hajót két pár oszlop osztja szelvében két, hosszában három boltszakaszra: a templom így ikerhajósna nevezhető. Ez a környéken ugyan nem számít különlegesnek – a Szepesség XIII–XIV. századi építkezései közül 16 további rokonát ismerjük –, a történelmi Magyarországon azonban együtt sem találni ennyi kéthajós épületet.

Az 1288 óta álló templom elragadó szépségű belső és múzeumra való kincset rejt, pedig még budapesti gyűjtemények is tárgyakat Darócról. A kora gótikus boltozat kőbordáinak finom ívei, a csúcsos ablakok és ajtók, a boltozott szentély és sekrestye a XIV–XV. évszázadot idézi. Az említett gótikus szárnyas oltárok, táblaképek és falfestmények szintén a magyar középkor remekei. Az 1400-as évek legvégéről származik az a két faragott presbiteri padosor is, amelyek a magyarországi gótika korának legbecsesebb asztalosremekai közé tartoznak. A bronzharangot 1516-ban öntötték az iglói Illenfeld mester műhelyében. Minden megvan tehát Szepesdarócon, amiért megéri odalátogatni; csak magyar szó nincs már, amiért érdemes volna egy-két óránál hosszabban ott időzni.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló